

Őszi hálaadási ünnep

Most, hogy annyi hideg, esős, árvízkatasztrófás nyári hét után szeptemberben újra helyreállt a normális időjárás, végre egy kicsit fellélegezhetünk, megnyugodhattunk, hogyha igazi nyarunk nem is volt, **végre talán lesz egy igazi szép őszünk**. Ismét örülhetünk a kései napsütésnek, a jó melegnek, a szélmentes időnek, amelyből oly kevés jutott ki nekünk az idei nyáron, azt az egy kánikulai hetet kivéve. Végre lesz egy igazi békebeli vénasszonyok nyara! – vagy flancosabban kifejezve: indián nyár!

Ezekben a szép szeptember elejei napokban akaratlanul is mindig **Petőfi kedves őszi versének sorai zsongnak fejemben**, úgy ahogy annak idején Ady Endrének Párizsban a Saint Michelen sétálgatva, amikor megírta a Párizsban járt az Ősz c. versét. Ez egy kissé borongósabb hangulatú vers volt, mert azt írta, hogy „S égtek lelkemben kis rózsadalok: / Füstösek, furcsák, búsak, bíborak, / Arról, hogy meghalok”. **Petőfi verse ennél sokkal vidámabb és az én mostani érzéseimet is ezek fejezik ki jobban**. Bizonyára sokan ismerik. Én először Levente fiamtól hallottam nagyon sokszor, mert az óvodában tanulták és többször a népes nagycsaládunkban is elszavaltatták velem. Így kezdődik: Itt van az ősz, itt van újra, / S szép, mint mindig, én nekem, / Tudja isten, hogy mi okból / Szeretem? de szeretem”. Majd így folytatódik: „Kiülök a dombtetőre, / Innen nézek szerteszét, / S hallgatom a fák lehulló / Levelének lágy nesztét.” Az én érzéseimet idén szeptemberben ezek a sorok fejezték ki a legjobban és valószínűleg azért jutottak eszembe, amikor baktattam a pesti, budai, budakeszi, vagy soproni utcákon.

Nekem tulajdonképpen minden évszak nagyon kedves. Mindegyiknek szeretem a jellegzetességeit: a tavaszi megújulást, a rügyfakadást és zsongást, a nyár hevét, forróságát, vidámságát. De ezek mellett is azért **szívemhez az ősz áll a legközelebb**. Szerintem **az ősz adja a legtöbb ízletes gyümölcsöt**, hiszen a közelítő télre való tekintettel minden fa, bokor, növény igyekszik beérlelni termését. Ezek között az egyik legnemesebb **a szőlő**. Amely nemcsak gyümölcsnek, de mustnak, bornak is nagyon fontos. A szüret pedig egy nagyon hangulatos őszi tevékenység, mondhatnám, hogy szertartás, miután én is gyakoroltam több, mint tíz éven keresztül, amikor a 60-as években Cegléden laktunk és a közeli Zöldhalomban (Csemő mellett) volt egy kis háztáji szőlőnk. Ott az a szokás járta, hogy az emberek a városzéli szőlőskertekben leszüretelték a szőlőt, majd hatalmas fakádakban stráfkocsikra rakták,

úgy vitték be a városban lévő portájukra feldolgozni, kipréselni **nem a hegy levét, hanem az aranyhomok illatos gyümölcsét**. A szüret első részét, a szedést, tehát a szőlőkben végezték, a második felét: feldolgozás műveletét viszont már a városban, a saját portájukon, mert ott voltak a borospincék és nem a szőlőkben, mint általában a hegyvidéki szőlőterületeken. Emlékszem, hogy ilyenkor – szeptember végén – már milyen **édes szőlő- és mustillat lengte be az egész várost**. Ezért is tartottam Cegléd legszebb évszakában az őszt, és szerveztem meg a **Ceglédi Ősz** nevű kulturális, gasztronómiai, idegenforgalmi napokat. Ilyenkor nagyon sok akkor élő, híres író, költő látogatott el hozzánk és osztozott velünk az ősz szépségének és ízeinek örömeiben. De beszélhetnék a sült tők, a sült gesztenye, a finom Jonathán és Starking almák, az illatos besztercei szilva és a szilvalekvár, valamint a hecsedlifőzés finom illatairól is. Azt hiszem nem kell sokat bizonygatnom, hogy az **ősz a kellemes illatok, a finom falatok, a kulináris élvezetek** (például a sült liba, vagy a tarlót megjárta birkából főzött pörkölt és gulyásleves-készítés) **igazi ünnepi lakomákra készítő időszak**. Tehát egyfajta kulináris seregszemléé. **Örülhetünk a Föld gazdag és ízes termékeinek**. Örülhetünk a jól végzett munka gyümölcsének. Hogy a téli, tavaszi időszakra megint tele lettek a hombárok, a kamrák, a pincék és a padlások. Hogy egy fél évig – az újabb termésig – **nem kell szűkölködnünk** semmiben. Ezért egy ünnepi fiestás időszak az ősz. Sajnos a régi szép szüreti felvonulások, multságok már kezdenek kimenni a divatból mert nincs, aki ezeket a szép, régi hagyományokat hozzáértő módon ápolná. Ettől függetlenül is örülhetünk annak, hogy bár az év egy jelentős részében, – főleg a nyári felhőszezonok és árvizes időszakban – néha már úgy éreztük, hogy **a Jóisten elfordította tőlünk orcáját, azért mégsem feledkezett meg rólunk**, mert úgy néz ki, hogy minden növényből eléggé bő termést takaríthattunk be. Kenyérgabona-termésünk 7 millió tonna lett. Csak 1 millió tonnával maradt el a tavalyi rekordtermés mögött. Igaz, hogy egy kicsit gyengébb lett a minősége: a sok eső miatt alacsonyabb lesz a sikértartalma, ami a magyar búzának egyik nagy értéke. Ezért lehet belőle szép magas, kerek kenyereket sütni, vagy finom réteseket nyújtani. Úgy néz ki, hogy rekordmennyiségű lesz a kukoricatermésünk és a bortermésünk sem lesz rossz, bár biztos, hogy alacsonyabb lesz egy kicsit a

Folytatás a 26. oldalon

cukorfoka, mint tavaly. Panaszra tehát nem lehet okunk. **Szeret bennünket a Jóisten és gazdagon honorálja egész évi fáradozásunkat, munkálkodásunkat a földeken.** Az idén egész elfogadhatók voltak a zöldség- és gyümölcsárak is a korábbi évekhez képest. Ez is hozzásegíthetett bennünket, hogy hazai földön termett gyümölcsünk, zöldségeink valamennyi fajtájából még a soványabb pénztárcájú emberek is nyugodtan ehettek. Gondolok a szamóca, a málna, az őszibarack alacsony áaira. Emlékszem a korábbi években volt olyan év, hogy ezekből alig fogyasztottam, mert olyan drágán adták őket.

A protestáns egyházak szép hagyománya, hogy minden ősszel, szeptember végén az **Őszi hálaadás napján** közösen köszönjük meg a Jóistennek az abban az évben betakarított sokféle termes sikeres befejezését. Nekem ezzel kapcsolatban csak az a gondom, hogy **ezt a szép és nagy ünnepet nem ünnepeljük meg elég méltóan.** A prédikációkban ilyenkor ugyan elhangzik hálaadás szükségességére vonatkozóan egy-két utalás, **de úgy igazából nem adjuk meg az ünnep méltóságához, nagyszerűségéhez illő körülményeket.** A katolikusoknál sokszor más ünnepeken is terményeket visznek be a templomba, megszentelésre. Például húsvétkor a kalácsot és a hímes tojásokat, Szent István-napkor az új kenyeret. **Nálunk nem szokás az ételek megszentelése. De a termésre való áldáskérés igen.** Én ilyenkor nagyon hiányolom, hogy a mi templomainkba azok a hívek – akiknek van szőlőjük, gyümölcsösük – **nem hoznak be egy-egy kosárral a legszebb termésükből és azokat nem helyezik el az Úrasztala körül,** hogy egyrészt megköszönjük a jó Isten segedelmét ezek megterméséért, másrészt áldását kérjük mindazokra akik ebből fogyasztanak. Az istentisztelet után aztán ezekből a gyümölcsökből – szőlőből, körtéből, almából – mindenki kapna egy-egy fürtöt, vagy darabot, hozzá pedig egy szelet friss kenyeret és ezeket *ott együtt, közösen fogyasztanánk el.* **Ezzel is hálát adva a Jóistennek bőkezű adakozásáért. Én így tudnám az igazi Őszi hálaadás ünnepet elképzelni!**

És még valamire szeretném felhívni a figyelmet. Az Őszi hálaadás ünnepét egyre inkább **össze kell kapcsolnunk a környezetünkért érzett felelőség hangsúlyozásával.** Említettem már, hogy a nyár folyamán hatalmas felhőszakadások, árvizek formájában azt kellett tapasztalnunk, mintha az időjárás „megbolondult” volna. Idős emberek, emberemlékezet óta nem emlékeznek ilyen szélsőségekre. Mi történt? A Jóisten valamiért megharagudott ránk? Nem hiszem, hogy már itt tartanánk és a vízőzönt szeretné ránk hozni, de azt mindenkinek világosan kell látnia, hogy **az embernek a túlzottan felerősödött környezetszennyező tevékenysége:** a rengeteg lég- és vízszennyezés, kéményekből, vegyi üzemekből, kipufogócsövekből,

izzadsággátló és hajrögzítő spraykből, a nem tisztított szennyvizekből – továbbá mértéktelen erdőkitermelésekből, a trópusokon pedig az erdőégetésekből eredően *a természet megszokott életének rendjében bizonyos zavarokat idéznek elő. Ezeket jelzik a rendkívüli időjárási jelenségek.* Egyes területeken a hónapokig tartó csapadékhiány, majd az özönvízszerű esőzések. Azok a sajnálatos és katasztrófális árvizek, amelyek idén nemcsak Nyugat-Európát, hanem a mi védett Kárpát-medencénket, illetve ennek keleti, csángók lakta peremvidékét is sújtották, azt jelzik, hogy **mint rossz bűvészinak, túlzottan károsan avatkozunk be a természet belső rendjének törvényszerűségeibe, amit tovább nem lehet folytatni.** Sajnos a károsultak a legtöbb esetben erről mit sem tehetnek. Nem nagyon szennyezik a környezetet, mert szerencsére még a hagyományoshoz közeli természetbarát életet élnek. **A légszennyezés és a vízszennyezés, azért globális probléma, mert lehet, hogy a más kontinenseken elkövetett bűnökért, felelőtlenségért nekünk kell szenvednünk, vezekelnünk.** Ezen a napon imádkozunk tehát azért is, hogy az emberiség még időben „észhez térjen” és ahogy annak idején a nukleáris háború veszélyét az atomsorompó-egyezmény megkötésével el tudták háritani, most a **globális környezetszennyezés folyamatát is le tudják lassítani.** A jó Isten lakóhelyünkül azt a Földet jelölte ki, amely miként eddig is tapasztalhattuk: **bőségesen ontotta termését és kincseit számunkra legkülönbözőbb igényeink kielégítésére.** Hogy a gyárakhoz, a lakásokhoz, a gépkocsikhoz legyen fűtőanyagunk. Iparcikkeinkhez nyersanyagunk. Táplálkozásunkhoz változatos élelmiszer-termelésünk. Ahogy eddig is – de a jövőben még inkább –, **a mi felelőségünk, hogy ezt az annyi értékkel rendelkező „földi paradicsomot” okosan hasznosítsuk-e, vagy mohóságunkkal, felelőtlenségünkkel természetes életrendjében annyira megzavarjuk, hogy az elkövetkező évtizedekben sokkal több gondot és bajt okozunk magunknak, mint amennyi örömet érezhetünk ma, az évkénti bőséges termésbetakarítás után, az Őszi hálaadás napján.**

Zsuzsanna

